

KÖZELEG A BESZÁMOLÁSI IDŐSZAK – ILYENKOR ÉRDEMES A PMT-DOKUMENTÁCIÓT IS RENDBE TENNI

A könyvelőirodák számára a tavaszi időszak mindig kiemelten terhelt: közeleg az éves beszámoló elfogadásának, aláírásának és közzétételének időszaka. A naptári évvel megegyező üzleti évű vállalkozások esetében a 2025-ös üzleti év beszámolójának általános benyújtási határideje 2026. május 31.

Ez az időszak nemcsak számviteli szempontból fontos. A beszámoló aláírása, a dokumentumok egyeztetése és az ügyfelekkel történő személyes vagy online kapcsolatfelvétel kiváló alkalom arra is, hogy a könyvelőiroda PMT szempontból is felülvizsgálja az ügyfélállományát.

A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni kötelezettségek jogszabályi alapját a 2017. évi LIII. törvény, vagyis a Pmt. adja. A törvény hatálya kifejezetten kiterjed a könyvviteli, könyvelői, adószakértői és adótanácsadói tevékenységet megbízási vagy vállalkozási jogviszony alapján végző szolgáltatókra is.

Mit néz ilyenkor a hatóság?

A hatósági gyakorlat alapján a NAV Pénzügyi Információs Egysége elsődlegesen nem azt vizsgálja, hogy a könyvelőiroda és az ügyfél között mikor, milyen részletességű megbízási szerződés jött létre. A PMT-ellenőrzés középpontjában sokkal inkább az áll, hogy az ügyfélhez kapcsolódó pénzmosás elleni dokumentáció megvan-e, naprakész-e, és visszakereshető-e.

Ezért minden ügyfél esetében érdemes ellenőrizni, hogy rendelkezésre áll-e az ügyfél-átvilágítási adatlap, a tényleges tulajdonosi nyilatkozat, a kiemelt közszereplői nyilatkozat, az okmány-másolat, valamint az adatkezelési tájékoztató. Ezek hiánya vagy elavultsága hatósági eljárásban könnyen úgy jelenhet meg, mintha a könyvelőiroda nem működtetné megfelelően a PMT-rendszerét.

A beszámolási időszak azért különösen alkalmas erre, mert ilyenkor sok ügyféllel amúgy is történik egyeztetés. Ha már aláírásra, jóváhagyásra, adatbekérésre vagy személyes találkozóra kerül sor, érdemes ugyanebben a körben a PMT-dokumentációt is aktualizálni.

Új dokumentáció kell, vagy elég a régi adatlap módosítása?

A beszámolási időszakban gyakran felmerül a kérdés: ha az ügyfél-átvilágítás felülvizsgálata esedékessé válik, minden esetben új adatlapot kell kitölteni, vagy elegendő a korábbi dokumentációt aktualizálni?

A Pmt. logikája szerint a lényeg nem az, hogy minden alkalommal új dokumentum készüljön, hanem az, hogy az ügyfélre, a tényleges tulajdonosra és az üzleti kapcsolatra vonatkozó adatok, nyilatkozatok és okiratok naprakészek, ellenőrizhetők és visszakereshetők legyenek. A szolgáltató köteles biztosítani az ügyfél-átvilágítás során rögzített adatok és okiratok naprakészességét, és ha kétség merül fel az adatok vagy nyilatkozatok aktualitásával kapcsolatban, ismételten el kell végeznie a szükséges ügyfél-átvilágítási intézkedéseket.

A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy új adatlap kitöltése különösen akkor indokolt, ha érdemi változás történt az ügyfélben. Ilyen lehet például a tényleges tulajdonos személyének változása, az ügyvezető vagy képviselő módosulása, új meghatalmazott vagy eljáró személy megjelenése, illetve bármely olyan körülmény, amely a korábbi kockázati besorolást is érintheti. A Pmt. szerint az ügyfél, a meghatalmazott, a rendelkezésre jogosult és a képviselő is köteles meghatározott határidőn belül jelezni az ügyfél-átvilágítás során megadott adatokban vagy a tényleges tulajdonos személyében bekövetkezett változást.

Ha azonban nincs érdemi változás, és pusztán azért történik felülvizsgálat, mert letelt a belső szabályzatban rögzített időszak – például átlagos kockázatú ügyfélnél a hároméves, magas kockázatú ügyfélnél az éves felülvizsgálati ciklus –, akkor a gyakorlatban elegendő lehet a meglévő adatlap módosítási vagy felülvizsgálati részén rögzíteni, hogy:

„Felülvizsgálva, érdemi változás az adatokban nem történt.”

Az okmánymásolatoknál sem feltétlenül kell teljesen új ügyfél-átvilágítási adatlapot készíteni csak azért, mert az ügyfél személyazonosító okmánya lejárt vagy új okmányt kapott. Ilyenkor célszerű az új okmány másolatát rögzíteni, az új okmányszámot átvezetni, és az adatlap módosítási részében feltüntetni, hogy az okmányadat frissítésre került. A Pmt. alapján az okiratról másolat készíthető a személyazonosság igazoló ellenőrzése és az ügyfél-átvilágítási kötelezettség teljesítése céljából.

A legfontosabb tehát nem az, hogy minden felülvizsgálatnál új papír szülessen, hanem az, hogy a könyvelőiroda egyértelműen igazolni tudja: az ügyfél adatait felülvizsgálta, a változásokat átvezette, és a kockázati besorolás továbbra is megalapozott. Ha a belső szabályzat ennél szigorúbb eljárást ír elő, akkor természetesen azt kell követni, mert hatósági ellenőrzés során a saját szabályzat szerinti működés is számonkérhető.

A kockázati besorolás nem egyszeri adminisztráció

A PMT-rendszer egyik központi eleme az ügyfelek kockázati besorolása. Ez nem egy egyszer kitöltött rubrika, hanem egy állapot, amelyet időről időre felül kell vizsgálni.

A magas kockázatú ügyfeleket jellemzően évente szükséges újraértékelni. Az átlagos kockázatú ügyfelek esetében a felülvizsgálati gyakoriságot a belső szabályzat és a kockázatértékelés határozza meg; sok könyvelőirodai szabályzat hároméves ciklust rögzít. A lényeg az, hogy amit a saját szabályzat előír, azt a gyakorlatban is követni kell.

Ha az ügyfél-átvilágítási adatlap már évekkal ezelőtt készült, az okmány lejárt, a cégszámok változtak, vagy a tulajdonosi háttér módosult, akkor az adatlapot nem elég „megőrzött dokumen-

tumként” kezelni. Ilyenkor frissíteni kell az ügyfél-átvilágítást, és szükség esetén újra kell értékelni a kockázati besorolást is.

Mire figyeljen most különösen a könyvelő?

A beszámoló aláírása körüli egyeztetésnél érdemes végignézni néhány alapvető kérdést.

Lejárt-e az ügyfél vagy a tényleges tulajdonos okmánya? Történt-e cégmódosítás? Változott-e az ügyvezető, a tulajdonos vagy a tényleges tulajdonos? Bekerült-e külföldi tulajdonos vagy külföldi vezető tisztségviselő? Volt-e indokolatlanul gyakori tulajdonos- vagy ügyvezetőváltás?

Ezek önmagukban nem jelentik azt, hogy az ügyfelet be kell jelenteni a NAV felé. Azt azonban igen, hogy a könyvelőirodának meg kell vizsgálnia, indokolt-e a kockázati besorolás módosítása, illetve szükséges-e további dokumentum vagy nyilatkozat bekérése.

Kik lehetnek PMT szempontból érzékenyebb ügyfelek?

A könyvelőirodák ügyfélkörében vannak olyan tevékenységek, amelyekre PMT szempontból érdemes külön figyelni. Ilyenek lehetnek például az ingatlanberuházók, az ingatlanközvetítők, a saját tulajdonú ingatlan értékesítésével foglalkozó vállalkozások, valamint azok a cégek, amelyek nagy összegű készpénzmozgásokkal dolgoznak.

Külön figyelmet érdemelnek azok a kereskedők is, akik tevékenységük során hárommillió forintot elérő vagy meghaladó összegű készpénzfizetést fogadnak el, mert a Pmt. szerint ebben az esetben árukereskedőként kötelezett szolgáltatónak minősülhetnek.

A könyvelőnek természetesen nem az a feladata, hogy az ügyfél helyett kiépítse a teljes pénzmosás elleni rendszert. Az viszont nagyon is fontos szakmai szerep, hogy felhívja az ügyfél figyelmét arra: a tevékenysége alapján PMT-kötelezett lehet, és ezt nem érdemes figyelmen kívül hagyni.

Székhelyszolgáltatás: fokozott óvatosság, magas kockázat!

A székhelyszolgáltatás PMT szempontból különösen érzékeny terület. Ha a könyvelőiroda maga is nyújt székhelyszolgáltatást, vagy olyan ügyfelekkel dolgozik, akiknél a székhelyszolgáltatás működése kérdéses, érdemes külön áttekinteni, hogy a működés megfelel-e a jogszabályi elvárásoknak.

A székhelyszolgáltatókat érintő ellenőrzések száma és jelentősége az elmúlt időszakban érezhetően nőtt. Erről előző hírlevelünkben részletes tájékoztatást adtunk.

A PMT-megfelelés ma már nem „plusz papírmunka”, hanem a könyvelői működés része. Egy jól kialakított rendszer időt spórol, átláthatóbbá teszi az ügyfélkezelést, professzionálisabb működést eredményez, és jelentősen csökkenti annak kockázatát, hogy egy hatósági ellenőrzés során derüljenek ki a hiányosságok.

Ráadásul az elkövetkező időszakban ezen a területen további változásokra is számítani kell.

Az uniós AMLA-rendszer felállása, a nem pénzügyi szolgáltatók kockázatértékelésére vonatkozó módszertani irányok és a hazai szabályozási változások mind abba az irányba mutatnak, hogy a PMT-megfelelés egyre inkább folyamatosan működtetett rendszer, és nem egyszeri szabályzatkészítési feladat lesz.

Ha szeretné rendbe tenni könyvelőirodája PMT-dokumentációját, ügyfél-átvilágítási adatlapjait, kockázatértékelését vagy szankciós szűrési folyamatát, a MINKE tagjai számára a MINKE kuponkód megadásával 10% kedvezményt biztosítunk PMT-megfelelési szolgáltatásainkból.

A cikk szerzője:

Dr. Tóth Judit Lenke

MINKE PMT szakértője

Smartfill Legalm, digitális technológia szakjogász

<https://smartfill.hu/> • +36 30 211 7908

A MINKE a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni eljárás szakértője